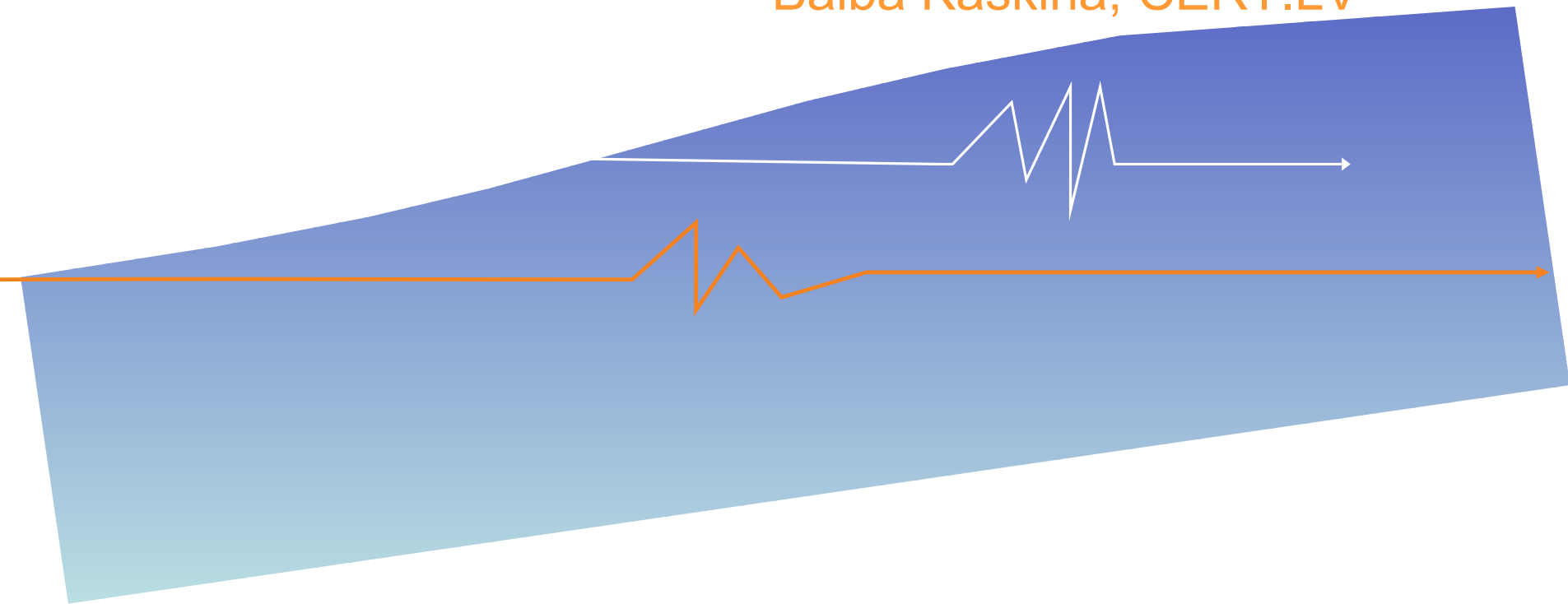

Esi Drošs - 1

CERT.LV un IT drošības likums

Baiba Kaškina, CERT.LV

Semināra programma

- 13:30-14:00 „Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcija CERT.LV un IT drošības likums” – Baiba Kaškina, CERT.LV vadītāja
- 14:00-14:30 „IT drošības pamatjēdzieni, lomas un atbildības” – Egils Stūrmanis, CERT.LV attīstības projektu vadītājs
- 14:30-15:00 „IT drošības pārvaldība, process un noteikumi” - Ilze Murāne, Latvijas Bankas IS drošības vadītāja
- 15:00-15:15 pārtraukums
- 15:15-15:45 „Risku apzināšana un novērtēšana, ierobežošanas pasākumu izvēle” – Ilze Murāne, Latvijas Bankas IS drošības vadītāja
- 15:45 – 16:15 „Kā pamanīt drošības incidentu?” – Gints Mākalnietis, CERT.LV drošības speciālists
- 16:15 - ... Jautājumi un atbildes

Saturs

- Informācijas drošības likums
- CERT.LV

IT drošības likums

IT drošības likums

- pieņemts Saeimā 2010.gada 28.oktobrī,
- stājas spēkā 2011.gada 1.februārī,
- nosaka CERT.LV izveides kārtību,
- paredz MK noteikumu izstrādi par
 - Kritiskās infrastruktūras drošības pasākumu plānošanu (spēkā no 2011.gada 1.februāra)
 - Elektronisko sakaru tīkla nepārtrauktas darbības nodrošināšanu (plānots no 2011.gada 1.maija)
- nosaka Nacionālās informācijas tehnoloģiju drošības padomes izveidi.

Mērķis

Uzlabot IT drošības
līmeni Latvijā

Izveidota

Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcija – CERT.LV

Nosaka galvenos

Pienākumus un tiesības:

- CERT.LV,

Pienākumus:

- valsts un pašvaldību institūcijām,
- elektronisko sakaru komersantiem.

CERT.LV

CERT.LV

- darbojas saskaņā ar “Informācijas tehnoloģiju drošības likumu”,
- darbības uzdevumi un tiesības tiek deleģētas Latvijas Universitātes aģentūrai “Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūts”,
- finansēta no valsts budžeta,
- 2011.gadā - 10 darbinieki, 4-5 slodzes

CERT.LV

- veic IT drošības incidentu apstrādi no 2006.gada,
- ir pilntiesīga *FIRST* dalībniece no 2009.gada,
- ir *Trusted Introducer* akreditēta vienība no 2007.gada,
- piedalās *TF-CSIRT un FIRST* pasākumos,
- sadarbojas ar *ENISA*, Eiropas akadēmiskajiem tīkliem.

CERT.LV galvenie uzdevumi

- uzturēt vienotu elektroniskās informācijas telpā notiekošo darbību atainojumu,
- uzturēt sabiedrībai pieejamā veidā atbilstoši aktuālajiem apdraudējumiem izstrādātas rekomendācijas par aktuālo IT risku novēršanu,
- sniegt atbalstu IT drošības incidenta novēršanā vai koordinēt to novēršanu,
- veikt pētniecisko darbu, organizēt izglītojošus pasākumus, apmācību un mācības IT drošības jomā,
- sadarboties ar drošību sargājošām iestādēm,
- sadarboties ar starptautiski atzītām IT drošības incidentu novēršanas institūcijām.

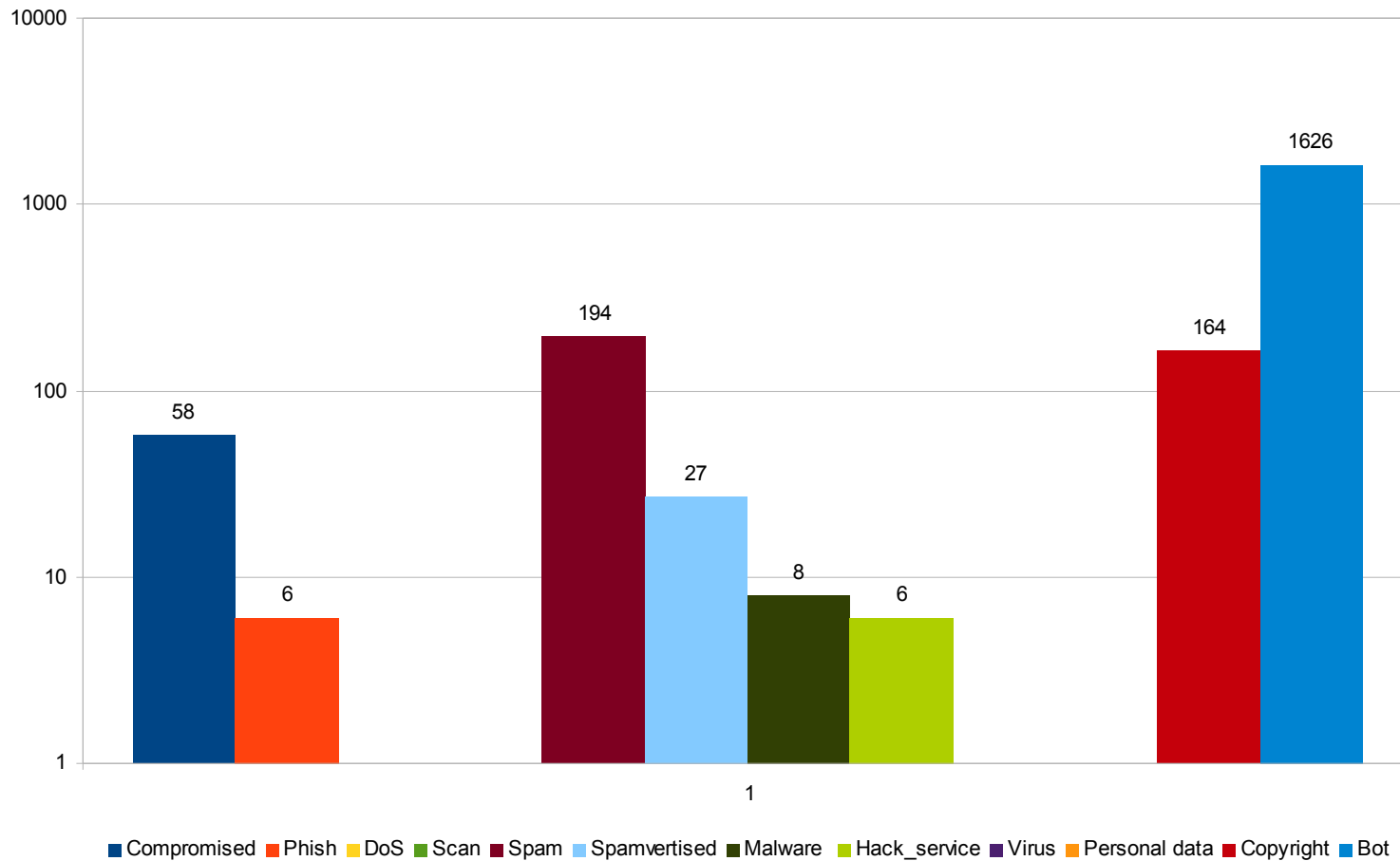
CERT.LV paveiktais 2 mēnešos

- Izveidota jauna laboratorija LU MII
- Izveidots viss darbības ietvars, vide, mājas lapa, logo, u.c.
- Pārņemtas lietas no DDIRV
- Incidentu apstrāde, risināšana par visu LV
- Palīdzība konkrētām valsts iestādēm
- Sadarbības veidošana ar IPS
- CERT.LV mājas lapā publicējam ziņas par jaunākajiem vīrusiem un ievainojamībām

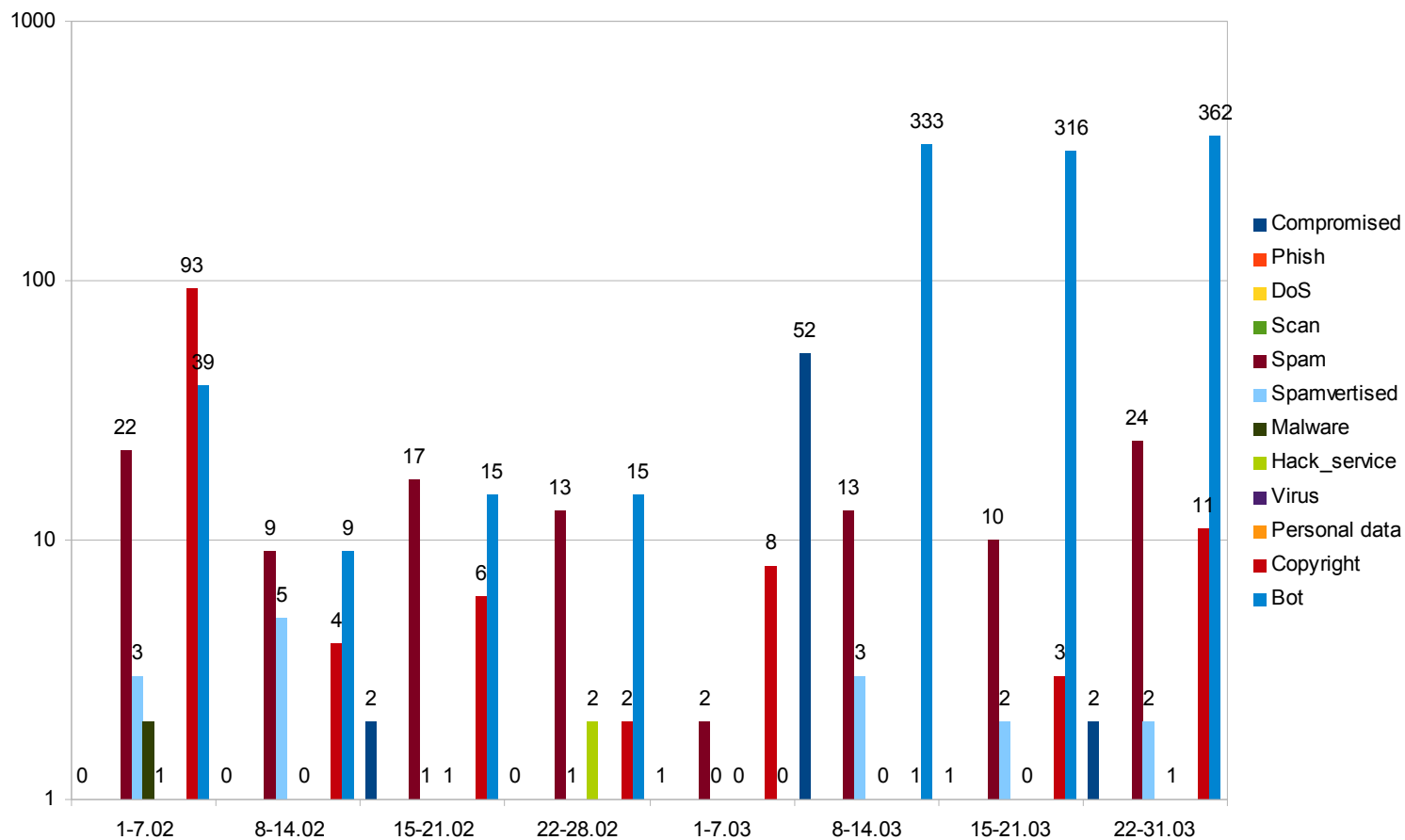
CERT.LV paveiktais 2 mēnešos

- Pasākumi:
 - Drošāka Interneta diena
 - LU konference
 - Seminārs “Esi drošs - 1”
- Tiek izdalīti CERT plakāti
- Prezentēts TF-CSIRT & FIRST pasākumā
- Dalība dažādās darba grupās
- Kontaktinformācijas vākšana

CERT.LV incidentu statistika – 2 mēneši

CERT.LV incidentu statistika – pa nedēļām

Valsts un pašvaldību institūcijas

Valsts un pašvaldību institūciju pienākumi

- noteikt atbildīgo personu, kura īsteno IT drošības pārvaldību,
- organizēt institūcijas IT drošības pārvaldību,
- informēt CERT.LV incidenta gadījumā,
- ne retāk kā reizi gadā veikt IT drošības pārbaudi un atbilstoši tās rezultātiem organizēt atklāto trūkumu novēršanu,
- apmeklēt CERT.LV organizētu apmācību IT drošības jautājumos,
- veikt darbinieku instruktāžu IT drošības jautājumos.

Elektronisko sakaru komersanti

Elektronisko sakaru komersantu pienākumi

- nodrošināt maksimāli iespējamo pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktību,
- informēt CERT.LV būtisku incidenta gadījumā,
- sniegt CERT.LV pieprasīto informāciju saistībā ar incidentiem,
- pēc CERT.LV pieprasījuma slēgt galalietotājam piekļuvi elektronisko sakaru tīklam.

CERT.LV

CERT.LV rīki

- AIRT – incidentu uzskaites sistēma,
- AbuseHelper – incidentu apstrādes rīks,
- NfSen – netflow analīzes rīks,
- Honeypots – “meduspodī”.

CERT.LV nākotnes plāni

- palielināt tehniskās iespējas,
- nostiprināt sadarbību ar valsts un pašvaldību institūcijām,
- uzlabot sadarbību ar Interneta pakalpojuma sniedzējiem,
- uzturēt izglītošanās portālu www.esidross.lv ,
- rīkot regulārus seminārus un mācības.

Tuvākie pasākumi

- “Esi drošs – 1” – 11.aprīlī Kuldīgā
- ENISA seminārs – 24.maijā, Rīgā
- Portāla esidross.lv atklāšana
- Semināri citos novados

Vai esi Interneta profiņš?

Lieto drošas paroles!

Katram portālam izmanto savādāku paroli. Veido to pietiekami sarežģītu, lai to nevarētu uzminēt pat tie cilvēki, kas Tevi labi pazīst!

Apdomā pirms publisko attēlus internetā!

Padomā, vai šie attēli neizskatās un nekaitē Tav, Taviem draugiem, klasesbiedriem, vecākiem vai jebkura citam cilvēkam, kas attēlots fotogrāfijā. Pēc tam, kad attēls ir „ielikts” internetā, to vairs nevar iznīcināt vai padarīt par nebijušo.

Neatklāj datus par sevi nepazīstamiem cilvēkiem!

Nebūt ne visi, ko Tu satieci virtuālajā vidē, ir tie, par ko uzdodas. Bieži vien ļaundari slēpj savu patieso seju, lai vieglāk piekļūtu Tav, Taviem radiem un draugiem. Jo vairāk Tu par sevi atklāsi, jo vieglāk viņi varēs nodarīt Tev pāri reālajā dzīvē. Neatklāj, kā Tevi sauc, kur Tu dzīvo, kas ir Tavi vecāki vai kādas mantas Tev ir mājās.

Nesarunā tikšanās ar tiklā satiktajiem paziņām!

Atceries, ka tiklā satiktie cilvēki ne vienmēr ir tie, par ko izliekas! Sargā sevi, lai neviens nevar nodarīt Tev pāri! Nepiekrīti tikties ar nepazīstamiem cilvēkiem nomaļās vietās, kur nav neviena, kas nepieciešamības gadījumā varētu Tev palīdzēt.

Darbības internetā nav anonīmas!

Tavas darbības internetā nav anonīmas! Vajadzības gadījumā tām var izsekot gan skolotāji, gan vecāki, gan likumu sargājošās iestādes.

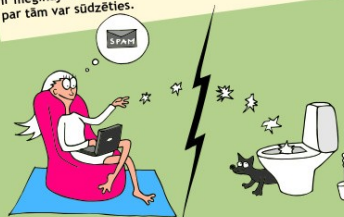
Neraksti aizskarošus komentārus!

Cilvēki, kas aizvaino citus, paši jūtas nelaimīgi. Taču, aizvainojot citus, neviens laimīgāks nekļūst. Nesāpini apkārtējos! Esi iecietīgs pret citu viedokli, dzīvesveidu, dzīves uzskatiem.

Mēstules nav vēstules!

Ignorē mēstules, ko saņem nepazīstamiem cilvēkiem. „Viltinošajiem” piedāvājumiem. Visbiežāk tie Neatsaucies to „viltinošajiem” piedāvājumiem. Visbiežāk tie ir mēģinājumi izkrāpt Tavu naudu. Mēstules var izfiltrēt un par tām var sūdzēties.

Neiepērcies internetā bez vecāku ziņas!

Nesniedz internetā savas vai vecāku kredītkartes datus, iepriekš neapspriežoties ar vecākiem. Atceries, izmantojot kredītkartes datus, var nozagt visu naudu, kas pieejama ar šo karti.

Rūpējies par datora veselību!

Neinstalē nezināmas izcelsmes programmas uz datora, ko Tu lieto. Programma ļoti viegli var izīkšķināt par spēli, bet patiesība būt vīruss, kam Tu pats paver ceļu uz savu datoru.

Ja Tu:

- saņem nepatīkamas, aizvainojošas vēstules internetā,
 - esi saskāries ar nepatīkamiem materiāliem internetā,
 - esi pamanījis aizdomīgas darbības internetā,
 - esi satraukts par savu drošību internetā,
- pastāsti par to saviem vecākiem vai kādam citam no pieaugušajiem, kam uzticies! Vari zvanīt Bērnu un jauniešu bezmaksas uzticības tālrunim 116111 vai rakstīt uz: zinojumi@drossinternets.lv vai abuse@nic.lv

Jūsu darbības internetā nav anonimas!

Tām var izsekot gan likumu sargājošas iestādes, gan Jūsu interneta pakalpojumu sniedzējs vai darba devējs.

OK

Nerakstiet e-pastā, diskusiju forumā vai komentāros to, ko Jūs nerakstītu uz papīra!

Aizvainojot citus, labāki nekļūstat.

Labi

E-pasta vēstule, kas nosūtīta no Jūsu datora, nepazūd nebūtībā.

Tās kopijas saglabājas daudzās vietās, un tās var izlasīt arī cilvēki, kuriem vēstule nav tikusi adresēta.

OK

Pārdomājiet, kādas fotogrāfijas publicējat internetā un kā to publicēšana kādu dienu var ietekmēt Jūsu dzīvi!

Piemēram, attiecības ar draugiem, radniekiem, kolēģiem, esošajiem vai nākamajiem darba devējiem.

OK

Domājiet par sava datora drošību!

Izmantojiet pretvirusu programmatūru, lai pasargātu savu datoru un tajā saglabāto informāciju no bojāšanas, zuduma vai nokļūšanas nepiederošu personu rokās.

OK

Ne Jūsu banka, ne kāds cits pakalpojumu sniedzējs nekad neizmantos e-pastu, lai noskaidrotu Jūsu paroles, PIN kodus vai kodu kartes datus.

Ja saņemat e-pasta vēstuli, kurā bankas vai kāda cita vārdā Jums tiek prasīts norādīt savas paroles, nekavējoties informējiet par to banku vai citu organizāciju un nekādā gadījumā nesniedziet nevienam savu slepeno informāciju.

Labi

Uzmaniet bērnus, kas darbojas internetā, sociālajos tīklos, sarakstās ar tīklā iepazītiem cilvēkiem.

Neesiet vienaldzīgi! Pārlicinieties, ka bērni ir informēti par to, kā jāuzvedas internetā, ko drīkst un ko nevajadzētu darīt.

Labi

Īpaši svarīgas vai sensitīvas informācijas datu pārsūtīšanai izmantojiet šifrēšanu, piemēram, PGP.

Visa informācija par to atrodama internetā.

OK

Pirkumiem internetā labāk izmantojiet atsevišķu kredītkarti. Ieskaitiet kartē tik naudas, cik paredzāt tērēt.

Tas pasargās Jūs no krāpniekiem, kas vēlēšies izmantot Jūsu kredītkarti saviem pirkumiem.

OK

Pirms veikt pirkumus internetā pārlicinieties, vai attiecīgās mājas lapas īpašniekam var uzticēties!

Palasiet, ko par tirgotāju saka citi interneta lietotāji. Pirms ievadīt savas kredītkartes datus pārlicinieties, ka mājas lapā tiek izmantots drošs savienojums, t.i. pirms mājas lapas adreses ir burti https:// un pārlūkprogrammas apakšējā stūrī redzama ikona, kas norāda uz drošu savienojumu.

Labi

Neatstājiet ilgstoši ieslēgtu datoru, ja to nelietojat!

Tā ietaupīsiet gan elektrību, gan samazināsiet risku, ka Jūsu dators tiek uzlauzts.

OK

Aizsargājiet sev svarīgos datus ar paroli!

Paroli izvēlieties pietiekami sarežģītu, lai to nevarētu uzminēt pat cilvēki, kas Jūs ļoti pazīst. Dažādos portālos lietojiet dažādas paroles! Izstrādājiet savu sistēmu, kā tās atcerēties vai arī izmantojiet kādu no drošajām parolu glabāšanas programmām!

OK

Paldies par uzmanību!

<http://ww.cert.lv/>

cert@cert.lv

baiba.kaskina@cert.lv